

Aprenent de Taizé, de cor a cor

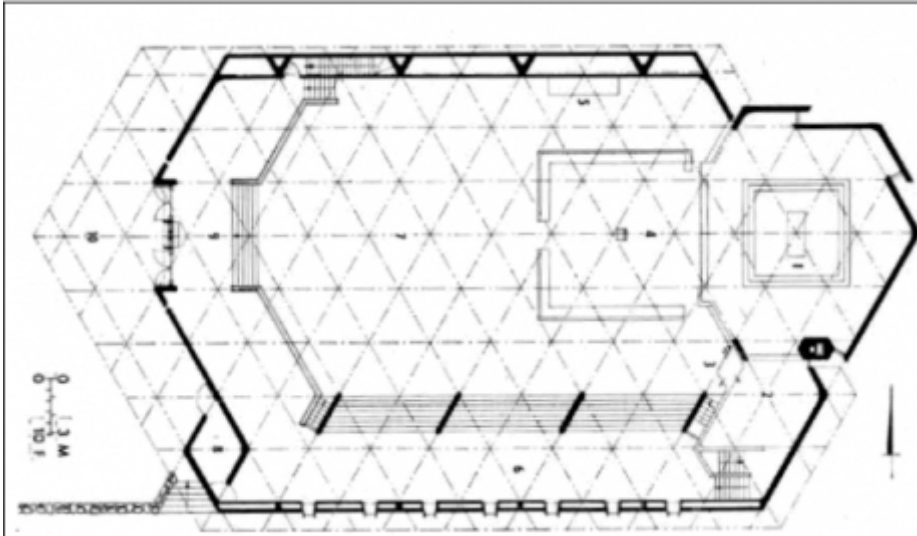
Dc, 27/09/2017 per Eloi Aran Sala

[Betel. Arquitectura, Art i Religió](#)

Ahir va tenir lloc la onzena sessió del seminari intern de Patrimoni Sacre de la Fundació Joan Maragall i el tema era l'arquitectura sacra efímera. Vam comptar amb dos ponents excepcionals que van fer de la participació en la sessió tot un privilegi. La primera xerrada va anar a càrrec de la Dra. [Inês Castel-Branco](#), guanyadora del premi Joan Maragall 2003 amb la obra "[Camins efímers cap a l'etern](#)" i la seva aportació feia ressó d'aquell estudi de forma suggerent i sintètica, especialment en la relació entre la litúrgia i el teatre. De les paraules de la Inês destaco, a mode personal, la insistència en la recerca d'una relació òptima entre els participants de l'acte litúrgic que ens recorda que la relació amb Déu passa també a través de la relació entre els membres de la comunitat. La seva xerrada va donar peu a la reflexió entre els participants sobre la tensió entre la dinamicitat d'una litúrgia viva i la necessitat pastoral de crear espais favorables a la pregària posteriors a la celebració.

Després de l'acostumat café, va tenir lloc la xerrada del recentment doctorat [Salvador García](#), professor d'estètica la Universitat Ramon Llull, que va ser una aproximació a l'arquitectura efímera de la comunitat de Taizé desenvolupada a la seva tesi "[Belleza y experiencia cristiana de Dios. El espíritu de sencillez y la dinámica de lo provisional en la comunidad de Taizé](#)" (Comillas. Madrid. Març de 2017). La seva xerrada va complementar i concretar l'aportació anterior de la Inês Castel-Branco i m'ha donat molt que pensar. Vaig anar a Taizé per primer cop amb divuit anys, el 1995, hi vaig tornar dos anys després, havent participat també a la trobada europea de Estrasburg i, posteriorment, a la de Barcelona el 2000. Va ser un goig tornar a visualitzar un dels arkhètopos de la meva fe.

No em puc detenir a explicar acuradament i amb precisió tota la xerrada del Salvador, em remeto a l'enllaç de la seva tesi per qui ho vulgui consultar, però em va sobtar la dinàmica i l'atreviment litúrgic i pastoral de l'evolució de l'Església de la Reconciliació de Taizé i per això ho vull deixar apuntat en aquestes línies.

L'edifici original, projectat pel germà Denis a principis dels anys seixanta, crec que era, des de un punt de vista litúrgic, impecable. Amb un cor delimitat per un muret d'obra baix, un altar i un ambó fix i de materials perdurables, amb una presidència clarament indicada... i amb una senzillesa que engalta a la perfecció amb les obres de Rudolf Schwarz (vistes superiors).

Ara bé, aquella església que en un principi es veia sobredimensionada per part de la comunitat, es va quedar petita ja l'any 1968 per acollir les diverses peregrinacions de joves a Taizé. L'altar estava massa elevat, la comunitat massa separada dels peregrins... així que van fer una operació "pastoral" revolucionària: van enderrocar el mobiliari litúrgic, van emmoquetar el terra i van posar un altar i ambó portàtils a la recerca d'una nova relació que afavorís la pregària comunitària. (vista superior) Ara, el cor de la comunitat estava al cor de l'assamblea, en paraules del germà Denis:

"Ya no hay un coro [choeur] que canta delante de una audiencia sino que, en el corazón [coeur] de la asamblea, es un grupo de hombres distintos pero solidarios, quien anima la liturgia" (Pàg 32 de la tesi)

Amb el temps, aquesta operació encara no va ser suficient, de manera que van enderrocar també la façana per instal·lar una carpa provisional annexa a l'espai litúrgic pels moments de gran afluència. Als anys noranta es va perllongar la nau diàfana amb una construcció senzilla amb la possibilitat de ser subdividida per a usos pastorals i/o d'emergència i acollida en dies de climatologia desfavorable. (vista superior) Finalment, als anys noranta, es va crear la iconografia pròpia i reconeixible de Taizé, amb els tendalls ataronjats i les espelmes inserides en peces ceràmiques que arriben a integrar-se fins i tot en l'altar.

Que el germà Denis, arquitecte, s'obrís a fer tot això demostra una flexibilitat i una confiança en l'Esperit que ja m'agradaria tenir per a mi mateix i per molts dels que ens dediquem professionalment a entendre i intentar donar resposta al tema de l'arquitectura sacra contemporània. Potser no som prou agosarats encara, ni prou

atents, ni prou confiats. Em quedo amb les següents paraules del germà Denis com a reflexió per endavant:

"Lo importante es que esta casa se mantenga viva y que, pese a la rigidez de su armazón, sea capaz de adaptarse. El hormigón y la piedra nunca deben encerrar la vida de la Iglesia; es esta vida la que debe hacer camino o, de ser necesario, forzar a abrir paso. Cuando hay conflicto, es la construcción la que debe ceder. Esto es lo que implica que un edificio de culto esté, por vocación, inacabado: menos perfectible que evolutivo, disponible, al menos en cierta medida" (pàg. 135)